

K VYMEDZENIU DOVOLACÍCH DÔVODOV

Rozsah prieskumnej činnosti dovolacieho súdu je limitovaný dovolacími dôvodmi vymedzenými dovolateľom. Ak sa dovolateľ nedovolá nesprávneho právneho posúdenia veci, dovolací súd taký prieskum sám vykonať nemôže. To môže viesť k tomu, že právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu v skutkovo obdobnej veci, ktoré nebolo dovolacím súdom posudzované z hľadiska nesprávneho právneho posúdenia, bolo založené na odlišných právnych záveroch, než ku ktorým dospel dovolací súd pri aktuálnom prieskume.

Keďže rozsah dovolacieho prieskumu je v plnej dispozícii sťažovateľov, títo nemôžu úspešne namietat' v ústavnej sťažnosti, že sa dovolací súd nezaoberal námietkami, ktoré v lehote na podanie dovolania neuplatnili.

(Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. IV. ÚS 244/2022 z 10. mája 2022)

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov **P. D.** a **L. D.**, zastúpených advokátskou kanceláriou BIZOŇ & PARTNERS, s. r. o., Hviezdoslavovo námestie 25, Bratislava, IČO 36 833 533, konajúcou prostredníctvom advokáta a konateľ'a Mgr. Michala Bizoňa, LL.M., proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Obo 9/2018 z 24. septembra 2019 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 ObdoV 2/2021 z 2. decembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 14. marca 2022 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 1 Obo 9/2018 z 24. septembra 2019 (ďalej len „napadnutý rozsudok odvolacieho súdu“) a uznesením najvyššieho súdu č. k. 1 ObdoV 2/2021 z 2. decembra 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie dovolacieho súdu“). Sťažovatelia navrhujú napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutých rozhodnutí a pripojených príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

Obchodná spoločnosť V. (ďalej len „úpadca“) kúpnu zmluvou z 12. októbra 2000 ako predávajúca previedla v rámci exekučného konania na fyzické osoby vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, ktoré nadobudla od Fondu národného majetku (ďalej len „fond“) v zmysle zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v rozhodnom znení (ďalej len „zákon o veľkej privatizácii“). Dohodnutá kúpna cena bola vyplácaná na účet súdneho exekútora. Fond udelil súhlas s prevodom majetku úpadcu vopred. Uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 K 105/01 z 23. júla 2001 bol na majetok úpadcu vyhlásený konkurz.

3. Sťažovatelia nadobudli vlastnícke právo k privatizovanému majetku až následne na základe ďalšej kúpnej zmluvy uzatvorenej 24. júna 2002 s pôvodnými nadobúdateľmi.

4. Správca konkurznej podstaty zaradil do súpisu majetku úpadcu aj nehnuteľnosti prevádzané úpadcom na dotknuté fyzické osoby kúpnu zmluvou z 12. októbra 2000, čo viedlo sťažovateľov k začatiu súdneho konania pred krajským súdom o vylúčenie veci z konkurznej podstaty. V prebiehajúcom súdnom konaní bola spornou otázka, či kúpna zmluva z 12. októbra 2000, ktorú uzatvoril úpadca s právnymi predchodcami sťažovateľov, je platným právnym úkonom. V prípade, ak by bola absolútne neplatnou, nemožno za platný považovať ani následný prevod vlastníckeho práva na sťažovateľov, resp. sťažovatelia sa odvolávali na vlastnú dobromyseľnosť aj dobromyseľnosť ich právnych predchodcov pri nadobúdaní vlastníckeho práva.

5. Krajský súd, rozhodujúc ako súd prvej inštancie, v poradí druhým rozsudkom č. k. 6 Cbi 32/2010-517 z 27. marca 2018 zamietol žalobu sťažovateľov s poukazom na kasačné uznesenie najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho č. k. 1 Obo 19/2014-490 z 19. októbra 2017.

6. V ňom najvyšší súd odobril ako správny záver súdu prvej inštancie, že na prevod privatizovaného majetku bol vopred daný súhlas fondu, podmienka v zmysle § 19a ods. 2 zákona o veľkej privatizácii teda bola splnená. Kúpna cena ale nebola uhradená prednostne na úhradu záväzku úpadcu voči fondu, ako to ukladá § 19a ods. 3 zákona o veľkej privatizácii, ale bola poukázaná na účet súdneho exekútora. Sťažovatelia preukazovali splnenie povinnosti prednostne uhradiť svoje záväzky voči fondu dohodou o započítaní, ktorú odvolací súd posúdil ako absolútne neplatnú pre jej neurčitosť v zmysle § 37 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), čím nemohlo dôjsť k splneniu podmienky podľa § 19a ods. 3 zákona o veľkej privatizácii.

7. S poukazom na tieto závery odvolacieho súdu súd prvej inštancie uviedol, že kúpna zmluva z 12. októbra 2000 je absolútne neplatná z dôvodu, že nedošlo k splneniu podmienky podľa § 19a ods. 2, 3 a 4 zákona o veľkej privatizácii, keďže kúpna cena nebola úpadcom poukázaná na účet fondu, ale na účet súdneho exekútora. Dohodu o započítaní, ktorou sa preukazovalo splnenie záväzku úpadcu voči fondu, krajský súd posúdil rovnako ako absolútne neplatný právny úkon.

8. Následok v podobe absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy z 12. októbra 2000 sa dotýkal aj následných prevodov predmetných nehnuteľností. Krajský súd k argumentácii sťažovateľov o ich dobromyseľnom nadobudnutí vlastníckeho práva uviedol, že „slovenské právo je ovládané zásadou, podľa ktorej nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka nie je možné, pretože nikto nemôže previesť na druhého viac práv, než má on sám. Ak by sa prijal záver o možnosti nadobudnutia vlastníckeho práva od nevlastníka, s ohľadom na dobrú vieru, t. j. dobromyseľnosť nadobúdateľa, išlo by o opomenutie hmotnoprávnej úpravy, že nikto nemôže na druhého previesť viac práv, než má sám.“. Dobromyseľnosť je pri nadobúdaní vlastníckeho práva podstatnou len v rámci inštitútu vydržania, na ktorého využitie neboli v prejednávanej

veci splnené zákonné podmienky. Samotná dobrá viera nemôže založiť nový samostatný dôvod nadobudnutia vlastníckeho práva mimo zákonnej úpravy.

9. Okrem toho krajský súd vyslovil, že sťažovatelia ani ich právni predchodcovia nespĺňajú kritériá kladené na dobromyseľnosť nadobúdateľov. Sťažovatelia nadobudli vlastnícke právo od právnych predchodcov na základe právnych úkonov, kde na začiatku úpadca ako pôvodný vlastník tento majetok nadobudol privatizačnou zmluvou. Úpadca mal vedomosť o obmedzeniach a povinnostiach v zmysle zákona o veľkej privatizácii, pričom mal vedomosť aj o prípadných následkoch porušenia týchto ustanovení. Ďalej k námietkam sťažovateľov o spolíhaní sa na platnosť zápisu v príslušnej evidencii katastra nehnuteľností krajský súd uviedol, že údaje katastra sú hodnoverné, pokiaľ sa nepreukáže opak.

10. Na odvolanie sťažovateľov najvyšší súd ako súd odvolací napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Sťažovatelia pred súdom prvej inštancie navrhovali výsluch svedkov, právnych predchodcov sťažovateľov a súdneho exekútora, ktorý prijal kúpnu cenu z predaja privatizovaného majetku, čo súd prvej inštancie odmietol. To namietali sťažovatelia aj v odvolacom konaní, k čomu najvyšší súd poukázal na nespore zistený skutkový stav, uplynutie značného času (19 rokov) od uzavretia zmlúv o prevode s úpadcom a od úhrady kúpnej ceny na účet súdneho exekútora, navrhovaný výsluch sa javil ako nehospodárny a nemajúci relevanciu pre meritóme rozhodnutie súdu, keďže relevantným pre rozhodnutie vo veci samej bolo právne posúdenie veci.

11. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie akceptoval záver o absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy pre nesplnenie podmienok podľa § 19a zákona o veľkej privatizácii, uviedol, že toto ustanovenie má kogentný charakter a nemožno ho meniť dohodou strán. Rovnako sa stotožnil s právnym názorom, že dohoda o započítaní je absolútne neplatnou pre jej neurčitosť v zmysle § 37 Občianskeho zákonníka. Nepoužitie peňažných prostriedkov úpadcom na prednostnú úhradu jeho záväzkov voči fondu znamená nesplnenie podmienky podľa § 19a zákona o veľkej privatizácii s následkom absolútnej neplatnosti tohto úkonu a rovnako na neho nadväzujúceho úkonu, teda zmluvy o prevode vlastníckeho práva, ktorou nadobudli sťažovatelia vlastnícke právo k privatizovaným nehnuteľnostiam, v zmysle § 19a ods. 4 tohto zákona.

12. K námietke sťažovateľov o ich dobromyseľnosti pri nadobudnutí vlastníckeho práva odvolací súd uviedol, že s touto otázkou sa už vysporiadal súd prvej inštancie, navyše uviedol, že nemá dôvod odchyliť sa od ustálenej rozhodovacej praxe, v zmysle ktorej v prípade absolútnej neplatnosti právneho úkonu (prevodná zmluva) sa nadobúdateľ nemôže dovolávať ochrany nadobudnutého vlastníckeho práva s poukazom na dobrú vieru, pretože takéto vlastnícke právo vôbec nevzniklo. Dobromyseľnosť sťažovateľov je spochybnená tým, že predseda predstavenstva úpadcu F. D. uzavrel s právnymi predchodcami kúpnu zmluvu o prevode privatizovaného majetku, ktorí tento majetok následne previedli na sťažovateľov ako manželov, pričom títo sú v príbuzenskom vzťahu s predsedom predstavenstva úpadcu (syn s manželkou).

13. Najvyšší súd sa vysporiadal aj s praxou odvolacích súdov rozhodujúcich v skutkovo a právne obdobných veciach, pričom uviedol, že jeho rozhodnutie je súladné s prevažujúcou praxou odvolacích súdov, tieto spory neboli vecne preskúmané v dovolacom konaní, resp. o niektorých žalobách ešte nebolo právoplatne rozhodnuté.

14. Sťažovatelia podali proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť bola odvodená od § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Konkrétne sťažovatelia namietali, že všeobecné súdy

sa odmietli zaoberať posúdením dobromyseľnosti ich právnych predchodcov tak, že odmietli vykonať sťažovateľmi navrhované výsluchy svedkov. Otázka dobromyseľnosti je podľa sťažovateľov odrazom základného parametru súdnych rozhodnutí – požiadavky spravodlivosti. Princíp dobrej viery chrániaci účastníkov súkromnoprávných vzťahov je totiž jedným z kľúčových prejavov princípu právnej istoty, od ktorého sa odvíjajú všetky princípy právneho štátu (I. ÚS 549/2015). S odkazom na závery nálezu sp. zn. I. ÚS 549/2015 bol návrh sťažovateľov na doplnenie dokazovania kľúčovým pre správne pochopenie celkovej dobromyseľnosti sťažovateľov, ako aj ich právnych predchodcov. Sťažovatelia uviedli, že konajúce súdy bez racionálneho podkladu odmietli vykonať navrhované dôkazy, ktorými mohlo prísť k objasneniu pre meritum veci rozhodujúcich skutočností, čím bolo porušené ich právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, ako aj ich právo na kontradiktórnosť konania.

15. Správca úpadcu ako žalovaný sa vo vyjadrení k podanému dovolaniu plne stotožnil so závermi súdov oboch inštancií a námietky sťažovateľov označil za nedôvodné.

16. Najvyšší súd rozhodujúci v postavení dovolacieho súdu napadnutým uznesením podané dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako neprípustné.

17. V prvom rade poukázal na svoju rozhodovaciu činnosť (1 Obdo 46/2017, 4 Obdo 41/2017), kde konštatoval, že súd v konaní nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy: „Ak súd teda v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, resp. vykoná iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, nezakladá to vadu konania v zmysle § 420 písm. f) C. s. p., lebo to nemožno považovať za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré strany mohli uplatniť a boli v dôsledku nesprávneho postupu súdu z nich vylúčení.“

18. Podľa názoru dovolacieho súdu odvolací súd dostatočne ozrejmil, z akého dôvodu je posudzovanie otázky dobromyseľnosti právnych predchodcov sťažovateľov irelevantné. Dobromyseľnosť sťažovateľov bola s ohľadom na ich príbuzenský vzťah k predsedovi predstavenstva úpadcu vylúčená. Kúpna zmluva, ktorou právni predchodcovia sťažovateľov nadobudli vlastnícke právo k privatizovanému majetku, bola posúdená ako absolútne neplatný právny úkon. Tento následok nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona, zápis do katastra sa považuje za hodnoverný, pokiaľ sa nepreukáže opak. Zákon o veľkej privatizácii neustanovuje žiadnu výnimku z absolútnej neplatnosti právneho úkonu. Dovolací súd odkázal na záver odvolacieho súdu, že vo veci bol nesporne zistený skutkový stav, pričom relevantným je pre posúdenie veci samej jej právne posúdenie, navrhovaný výsluch svedkov by preto nebol účelný ani relevantný. Z uvedených dôvodov dovolací súd uzavrel, že rozsudok odvolacieho súdu nie je zaťažený vadou v zmysle § 420 písm. f) CSP.

19. Dovolací súd upriamil pozornosť aj na závery uznesenia najvyššieho súdu č. k. 1 VObdo 2/2020 z 27. apríla 2021 uverejneného pod č. 56 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, z ktorého jasne vyplynulo, že na základe absolútne neplatného právneho úkonu nemôže dôjsť k platnému nadobudnutiu vlastníckeho práva ani v prípade uskutočnenia zápisu do katastra nehnuteľností, dobrá viera nadobúdateľa môže byť relevantnou len v zákonom predpokladaných prípadoch a zápis v katastri nehnuteľností, ktorého hodnovernosť môže byť spochybnená, nezakladá dobrú vieru vlastníka v to, že je skutočným vlastníkom.

20. Najvyšší súd uviedol, že sťažovatelia po uplynutí lehoty na podanie dovolania doplnili dôvody podaného dovolania a poukázali na závery uznesenia najvyššieho súdu č. k. 2 ObdoV 9/2020 z 25. februára 2021. Vzhľadom na doplnenie dovolania po uplynutí zákonnej lehoty na jeho podanie dovolací súd na toto doplnenie neprihliadal. Navyše poukázal na rozdielnosť

obsahu dovolacieho prieskumu v prejednávanej veci a vo veci sp. zn. 2 ObdoV 9/2020, kde bol dovolací prieskum založený na nesprávnom právnom posúdení veci v zmysle § 421 ods. 1 CSP. Sťažovatelia tento dovolací dôvod v predmetnej veci neuplatnili.

II.

Argumentácia sťažovateľov

21. Proti napadnutému uzneseniu dovolacieho súdu a rozsudku odvolacieho súdu podali sťažovatelia túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentujú:

a) Najvyšší súd ako súd dovolací mal zohľadniť uznesenie najvyššieho súdu č. k. 2 ObdoV 9/2020 z 25. februára 2021, ktorým bol podaný ucelený výklad § 19a zákona o veľkej privatizácii, pričom ide o skutkovo aj právne obdobnú vec, sťažovatelia navyše navrhovali súdu prvej inštancie prerušenie konania do času rozhodnutia o veci sp. zn. 8 Cbi 27/2010, v rámci ktorého bolo vydané kasačné uznesenie najvyššieho súdu č. k. 2 ObdoV 9/2020 z 25. februára 2021.

b) Situácia sťažovateľov je v rozpore s princípom spravodlivosti a princípom právnej istoty, keďže v skutkovo a právne obdobných veciach sú vydávané protichodné rozhodnutia, sťažovatelia podaním z 30. marca 2021 v rámci dovolacieho konania poukázali na uznesenie sp. zn. 2 ObdoV 9/2020, pričom uviedli, že nejde o doplnenie dovolania, ale iba o doplnenie právnej argumentácie už podaného dovolania, čo najvyšší súd neakceptoval a na toto podanie neprihliadol.

c) Sťažovatelia sa domáhajú nápravy prostredníctvom ústavnej sťažnosti, keďže všeobecné súdy podľa ich názoru zlyhali pri poskytovaní základného práva na súdnu ochranu.

d) Vo vzťahu k napadnutému rozsudku odvolacieho súdu sa sťažovatelia domnievajú, že majú zachovanú lehotu na podanie ústavnej sťažnosti s poukazom na rozhodnutie ústavného súdu vo veci sp. zn. III. ÚS 221/2011, ako aj rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vo veciach Zvolský a Zvolská proti Českej republike, Zborovský proti Slovensku, Franek proti Slovensku, Ďurďovič a Trančíková proti Slovensku.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

22. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom odvolacieho súdu a uznesením dovolacieho súdu.

III.1. K namietanému porušeniu označených základných práv rozsudkom odvolacieho súdu:

23. Sťažovatelia bez zreteľného oddelenia argumentov smerujúcich proti rozsudku odvolacieho súdu, resp. proti uzneseniu dovolacieho súdu namietajú nezohľadnenie právneho názoru vysloveného najvyšším súdom vo veci sp. zn. 2 ObdoV 9/2020. Označené uznesenie je výsledkom dovolacieho prieskumu, pri ktorom boli prípustnosť dovolania a následné vecné posúdenie rozsudku odvolacieho súdu založené na nesprávnom právnom posúdení veci. Argumentácia sťažovateľov v ústavnej sťažnosti smerujúca proti napadnutému rozsudku krajského súdu podľa svojho obsahu spochybňuje právne posúdenie veci, čo by zakladalo dovolací dôvod v zmysle § 432 CSP v spojení s § 421 ods. 1 CSP. Sťažovatelia síce proti rozsudku krajského súdu podali dovolanie, ale neuplatnili v ňom dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci. Vo veci prebehlo dovolacie konanie, čo znamená, že právomoci

ústavného súdu preskúmať rozhodnutie odvolacieho súdu predchádzala právomoc najvyššieho súdu.

24. Vzhľadom na to, že je úlohou nielen ústavného súdu, ale primárne všeobecných súdov poskytovať ochranu základným právam, ústavný súd v duchu zásady sebaobmedzenia s ohľadom na princíp subsidiarity odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti z uvedených dôvodov podľa § 132 ods. 1 v spojení s § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu označených základných práv uznesením dovolacieho súdu:

25. Ako bolo uvedené, sťažovatelia podanou ústavnou sťažnosťou namietajú, že dovolací súd v rozpore so všeobecnou požiadavkou spravodlivosti neprihliadol na nimi predložené uznesenie dovolacieho súdu vydané v skutkovo a právne podobnej veci, čo má vo výsledku za následok, že tu existujú právoplatné rozhodnutia súdov, ktoré sú protichodné z hľadiska právneho posúdenia veci.

26. Ústavný súd považuje za potrebné v prvom rade zdôrazniť, že už v sťažovateľmi napadnutom rozsudku odvolacieho súdu je zdôraznené, že posúdenie opodstatnenosti žalovaného nároku spočíva v právnom posúdení veci (porov. ods. 38 napadnutého rozsudku odvolacieho súdu).

27. Sťažovatelia podali proti rozsudku dovolanie, ktorého dôvodnosť a prípustnosť odôvodňovali výlučne existenciou vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, konkrétne namietali, že odvolací súd sa odmietol zaoberať posúdením dobromyseľnosti sťažovateľov, ako aj ich právnych predchodcov a o tejto otázke nevykoval dokazovanie výsluchmi navrhovaných svedkov.

28. Najvyšší súd na argumentáciu sťažovateľov poskytol odpoveď, pričom sa stotožnil so záverom odvolacieho súdu, že v tomto prípade je posudzovanie dobromyseľnosti pri nadobudnutí vlastníckeho práva na základe absolútne neplatného právneho úkonu bez právnej relevancie k prejednávanej veci.

29. S týmto záverom najvyššieho súdu sa ústavný súd plne stotožňuje a odkazuje na závery uvedené v náleze sp. zn. I. ÚS 510/2016: „Vo všeobecnosti je možné uzavrieť, že de lege lata vychádza náš právny poriadok z predpokladu, že ak zákon neustanoví inak, nikto nemôže previesť na iného vlastnícke právo, ktorým sám nemôže disponovať.“ Prípadná výnimočnosť okolností, ktoré by mohli viesť k prelomeniu tejto zásady, nemôže spočívať v dobrej viere nadobúdateľa založenej na viere v správnosť zápisu údajov o vlastníkovi v príslušnom katastri, ktorého obsah zakladá tzv. vyvrátenú právnú domnienku. Tento právny názor formuloval aj najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 1 VObo 2/2020, na ktoré primerane odkazuje dovolací súd v napadnutom uznesení.

30. Koniec koncov ani sami sťažovatelia nepolemizujú s týmito závermi dovolacieho súdu. V ústavnej sťažnosti rozporujú, že najvyšší súd neprihliadol na uznesenie dovolacieho súdu vydané vo veci sp. zn. 2 ObdoV 9/2020, v zmysle ktorého:

„I. Platnosť zmluvy o prevode privatizovaného majetku je podmienená existenciou predchádzajúceho súhlasu Fondu podľa ustanovenia § 19a ods. 2 privatizačného zákona.

II. Ustanovenie § 19a ods. 3 privatizačného zákona nepredstavuje kumulatívnu zákonnú podmienku, ktorej splnenie je nevyhnutné pre platnosť prevodnej zmluvy podľa odseku 2.

V ustanovení § 19a ods. 3 privatizačného zákona je upravená osobitná zákonná povinnosť nadobúdateľa privatizovaného majetku, ktorej nedodržanie zakladá podľa ustanovenia § 19a ods. 3 v spojení s ods. 4 privatizačného zákona absolútnu neplatnosť tých právnych úkonov, pri ktorých nadobúdateľ nakladal s finančnými prostriedkami - pôvodne získanými zmluvou o prevode privatizovaného majetku uzavretou s predchádzajúcim súhlasom Fondu podľa § 19a ods. 2 privatizačného zákona - iným spôsobom ako na úhradu svojich záväzkov voči Fondu.

III. Porušenie povinnosti nadobúdateľa privatizovaného majetku použiť získané finančné prostriedky od tretej osoby na úhradu svojich záväzkov voči Fondu podľa ustanovenia § 19a ods. 3 privatizačného zákona nespôsobuje neplatnosť kúpnej zmluvy, ktorou nadobúdateľ ako predávajúci získal od tretej osoby ako kupujúceho (pôvodne privatizovaného majetku) peňažné prostriedky, a ktorá bola uzatvorená s predchádzajúcim súhlasom Fondu podľa § 19a ods. 2 privatizačného zákona.“

31. Z pohľadu ústavného súdu je možné skonštatovať jediný záver, že sťažovatelia sa sami pripravili o meritómy prieskum v otázke právneho posúdenia veci tým, že proti rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie výlučne z dôvodu vady zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, hoci boli v dovolacom konaní zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom.

32. Sťažovateľmi predložené uznesenie najvyššieho súdu č. k. 2 ObdoV 9/2020 z 25. februára 2021 bolo vydané v dovolacom konaní, v ktorom najvyšší súd považoval za prípustný dovolací dôvod nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Uznesenie odvolacieho súdu formuluje právnu vetu týkajúcu sa výkladu § 19a zákona o veľkej privatizácii. Výklad tohto ustanovenia sa nepochybne dotýka aj prejednávanej veci, ale sťažovatelia nenapadli dovolaním právne posúdenie veci odvolacím súdom, hoci ten sám v dôvodoch rozsudku jasne formuloval, že posúdenie žaloby v intenciách prejednávanej veci závisí od jej právneho posúdenia.

33. Dovolací súd je v zmysle § 440 CSP viazaný dovolacími dôvodmi označenými dovolateľom, pričom v zmysle § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. Sťažovatelia reagovali na existenciu uznesenia najvyššieho súdu č. k. 2 ObdoV 9/2020 z 25. februára 2021 tak, že naň dovolací súd upozornili podaním z 30. marca 2021, t. j. zjavne po uplynutí lehoty na podanie dovolania a na doplnenie jeho dôvodov (napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť 4. októbra 2019, pozn.). Dovolací súd z pohľadu ústavného súdu správne identifikoval rozdielnosť dovolacieho prieskumu v prejednávanej veci a vo veci, v ktorej bolo vydané sťažovateľmi citované uznesenie.

34. Sťažovatelia namietajú porušenie princípu právnej istoty, keď v konečnom dôsledku v obdobných právnych a skutkových okolnostiach stoja oproti sebe právoplatné rozhodnutia všeobecných súdov, ktoré vo výsledku nie sú rovnaké. Na tomto mieste je potrebné zdôrazniť účel a význam dovolacieho konania, ktoré samo osebe zasahuje do princípu právnej istoty sporových strán, keďže ide o prieskum už právoplatne rozhodnutej veci. Tento zásah je odôvodnený potrebou zabezpečenia zjednocovania právnych názorov, resp. odstránením tzv. vád zmätočnosti.

35. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorého obsah a rozsah je v sporovom konaní v plnom rozsahu závislý od uplatnenia dispozitívneho oprávnenia sporovej strany, ktorá ho podáva. Z toho vyplýva, že rozsah prieskumnej činnosti dovolacieho súdu je limitovaný dovolacími dôvodmi vymedzenými dovolateľom. Ak sa dovolateľ nedovolá nesprávneho právneho posúdenia veci, dovolací súd taký prieskum sám vykonať nemôže. To napokon môže viesť k tomu, že právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu v skutkovo obdobnej veci, ktoré

nebolo dovolacím súdom posudzované z hľadiska nesprávneho právneho posúdenia, bude založené na odlišných právnych záveroch. Ak teda rozsah dovolacieho prieskumu bol v plnej dispozícii sťažovateľov, títo nemôžu úspešne namietat' v ústavnej sťažnosti, že sa dovolací súd nezaoberal námietkami, ktoré sťažovatelia v lehote na podanie dovolania neoznačili. Od sťažovateľov síce nebolo možné žiadať, aby sa odvolali na konkrétne rozhodnutie dovolacieho súdu, lebo to v čase podania ich dovolania ešte nebolo vydané, v každom prípade však mohli namietat' správnosť právnych záverov odvolacieho súdu, podobne ako dovolatelia v označenej veci.

36. Obsah dovolacích námietok formulovaných sťažovateľmi do konca lehoty na podanie dovolania sa z formálneho, ako ani z materiálneho hľadiska nedotýka výkladu § 19a zákona o veľkej privatizácii. Ich argumentácia bola založená výlučne na možnosti zohľadnenia dobromyseľnosti pri nadobudnutí vlastníckeho práva od nevlastníka, čím sa v podstate stotožnili s právnym názorom odvolacieho súdu o absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy z dôvodu nesplnenia podmienok v zmysle § 19a zákona o veľkej privatizácii. Až po spochybnení tohto právneho názoru uznesením sp. zn. 2ObdoV/9/2020 sa už neúčinnými prostriedkami domáhali zohľadnenia opačného právneho posúdenia veci.

37. Vzhľadom na uvedené ústavný súd uzatvára, že závery, ku ktorým najvyšší súd dospel, pri dovolacom prieskume podľa § 420 písm. f) CSP nemožno označiť za svojvoľné (arbitrárne), resp. odporujúce všeobecnému princípu spravodlivosti zahŕňajúcemu aj dodržiavanie princípu právnej istoty. Ústavný súd preto dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom označených základných práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov v časti namietaného porušenia označených základných práv uznesením dovolacieho súdu odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

38. Vo vzťahu k námietkam sťažovateľom prezentovaným v ústavnej sťažnosti, ktoré sa týkajú nesprávneho právneho posúdenia veci, ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia nevyčerпали im dostupné právne prostriedky na ochranu ich základných práv a slobôd (dovolanie podľa § 421 CSP), preto je v tejto časti ústavná sťažnosť neprípustná podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde, čo zakladá dôvod na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

39. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľov bola odmietnutá, rozhodovanie o ich ďalších procesných návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.